

## Spis treści

|                                                                                                                            |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Od Autorki . . . . .                                                                                                       | 11  |
| Wprowadzenie . . . . .                                                                                                     | 13  |
| 1. Uwagi wstępne . . . . .                                                                                                 | 13  |
| Rozdział I. Ponowoczesny obraz społecznego świata . . . . .                                                                | 23  |
| 1. Ponowoczesna rzeczywistość w świetle wybranych koncepcji socjologicznych . . . . .                                      | 23  |
| 2. Globalizacja kulturowa jako dominująca cecha ponowoczesnego świata . . . . .                                            | 42  |
| 3. Przejawy ponowoczesności we współczesnym społeczeństwie polskim . . . . .                                               | 47  |
| Rozdział II. Małżeństwo i rodzina w ponowoczesnym świecie . . . . .                                                        | 50  |
| 1. Wybrane ponowoczesne teorie małżeństwa i rodziny . . . . .                                                              | 50  |
| 2. Założenia teoretyczne koncepcji „drugiego przejścia demograficznego” . . . . .                                          | 67  |
| 2.1. Przemiany w sferze prokreacji i reprodukcji ludności w świetle teorii „drugiego przejścia demograficznego” . . . . .  | 70  |
| 2.2. Zmiany w zachowaniach rodzinnych jako determinanty spadku płodności . . . . .                                         | 72  |
| 3. Oferta ponowoczesnych społeczeństw w zakresie alternatywnych wzorów życia. Podstawowe zagadnienia definicyjne . . . . . | 77  |
| 3.1. Małżeństwo – rodzina – alternatywne formy życia . . . . .                                                             | 77  |
| 4. Główne czynniki przemian dotychczasowego wzoru małżeństwa i rodziny . . . . .                                           | 86  |
| 4.1. Zmiana pozycji kobiet w strukturze świata społecznego . . . . .                                                       | 86  |
| 4.2. Indywidualizacja poczucia sukcesu i życiowych satysfakcji . . . . .                                                   | 94  |
| 4.3. Postępy w zakresie antykoncepcji i technologii reprodukcyjnych . . . . .                                              | 104 |
| 4.4. Zanik jednoznaczności teleologicznej małżeństwa oraz misji rodzicielskiej . . . . .                                   | 105 |
| 4.5. Dobrowolna bezdzietność – wolność od dziecka . . . . .                                                                | 110 |

|                                                                                                 |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 5. Alternatywne formy życia w społeczeństwie . . . . .                                          | 116 |
| 5.1. Życie w samotności . . . . .                                                               | 116 |
| 5.2. Monoparentalność . . . . .                                                                 | 124 |
| 5.3. Związki homoseksualne . . . . .                                                            | 128 |
| 5.4. Problemy związane z wychowaniem dzieci (nie tylko) w nietypowych<br>związkach . . . . .    | 131 |
| Rozdział III. Kohabitacja jako alternatywny wzór życia małżeńsko-rodzinnego                     | 134 |
| 1. Istota kohabitacji . . . . .                                                                 | 134 |
| 2. Rozmiary zjawiska . . . . .                                                                  | 138 |
| 3. Kohabitacja – popularność fenomenu nietrwałości . . . . .                                    | 146 |
| 4. Dobór partnera i szanse przetrwania związku kohabitacyjnego . . . . .                        | 152 |
| 5. Jakość życia w małżeństwie i związku kohabitacyjnym . . . . .                                | 154 |
| 6. Dzieci w związku kohabitacyjnym . . . . .                                                    | 158 |
| 7. Kohabitacja osób po rozwodzie i śmierci partnera . . . . .                                   | 164 |
| 8. Prawne aspekty kohabitacji . . . . .                                                         | 167 |
| Rozdział IV. Kohabitacja w Polsce . . . . .                                                     | 174 |
| Część I. Kohabitacja w świetle wyników badań demograficznych . . . .                            | 174 |
| 1. Przemiany zachowań reprodukcyjnych w Polsce u progu XXI wieku . . . .                        | 174 |
| 2. Kohabitacja w świetle danych Mikrospisu z 1995 roku . . . . .                                | 181 |
| 2.1. Uwagi wstępne . . . . .                                                                    | 181 |
| 2.2. Struktura osób kohabitujących według głównych cech demograficzno-<br>społecznych . . . . . | 183 |
| 2.3. Sytuacja rodzinna i społeczno-zawodowa kohabitantów . . . . .                              | 188 |
| Część II. Kohabitacja w świetle wyników badań socjologicznych . . . .                           | 195 |
| 1. Zagadnienia konceptualno-metodologiczne . . . . .                                            | 195 |
| 2. Rodzina w systemie wartości młodej generacji Polaków . . . . .                               | 200 |
| 3. Zmiany we wzorach formowania się małżeństw . . . . .                                         | 207 |
| 3.1. Opóźnianie separacji od rodziny pochodzenia . . . . .                                      | 207 |
| 3.2. Posiadanie partnera i plany matrymonialne . . . . .                                        | 211 |
| 3.3. Przesłanki jakościowego związku badanych . . . . .                                         | 213 |
| 3.4. Odkładanie zawierania małżeństwa i realizacji prokreacji . . . . .                         | 218 |
| 3.5. Zmiany w społecznym odbiorze niezalegalizowanych związków . . . .                          | 222 |
| 3.6. Stosunek do pozostałych alternatywnych form życia . . . . .                                | 240 |
| Zakończenie . . . . .                                                                           | 244 |
| Bibliografia . . . . .                                                                          | 251 |
| Summary . . . . .                                                                               | 277 |